

Polonijne Okienko na Świat (07/11/2025)

Świat

- Przełom w Czechach – 3 partie – ANO, Zmotoryzowani i SPD – utworzą prawicową, eurosceptyczną i antyimigrancką koalicję z Andrejem Babiszem jako premierem.
- W USA, Europie i Azji obserwowany jest niemal 2x wzrost zachorowań na raka u osób poniżej 50. r.ż., zwłaszcza u millenialsów (pokolenie urodzone w latach 80. i 90.).
- Wlk. Brytania, atak 2 nożowników w pociągu do Londynu, 9 osób zostało ciężko rannych; zatrzymano 2 Murzynów obywatelstwa brytyjskiego, sprawa nie jest uznawana za terroryzm. Wg świadków napastnicy mieli duże noże, a pasażerowie ukrywali się w toaletach. Inni opowiadali, że widzieli „wszędzie krew”. Atak trwał bardzo długo.
- Trump zagroził Nigerii "szybką i brutalną" interwencją militarną, jeśli tamtejszy rząd nie powstrzyma "masowych mordów na chrześcijanach"; całkiem wstrzymał pomoc finansową i humanitarną.
- Pentagon dał zielone światło na przekazanie Ukrainie rakiet Tomahawk, uznając, że jednak nie zagrozi to zapasom USA; decyzja należy do Trumpa. Mają zasięg 1,6 tys. km. Ukraina zapewnia, że użyje rakiet tylko do ataków na cele wojskowe. Putin ostrzegł, że pociski mogą uderzyć w Moskwę lub Petersburg i zagroził "miażdżącą odpowiedzią" Rosji.
- Białoruski dyktator Alaksandr Łukaszenka oskarżył Polskę o przerwanie rozmów w sprawie uwolnienia więźniów politycznych, w tym Andrzeja Poczobuta oraz obywateli polskich przetrzymywanych na Białorusi. „Nieodmiennie zależy nam, by Poczobut jak najszybciej odzyskał wolność” – odpowiada polskie MSZ.
- Z Ukrainy napływają alarmujące dane na temat ucieczki młodych mężczyzn z tego kraju. Wskazano, że od końca sierpnia kraj ten opuściło aż 100 tysięcy mężczyzn w wieku od 18 do 22 lat. Powodem jest złagodzenie przepisów mobilizacyjnych.
- Dziesięć osób zostało rannych, w tym dziewięć ciężko, w ataku nożownika na pasażerów pociągu jadącego w kierunku Londynu; zatrzymano dwie osoby – poinformowała brytyjska policja.
- 23 osoby, w tym kilkoro dzieci, zginęły w wyniku eksplozji i pożaru w sklepie w mieście Hermosillo w północno-zachodnim Meksyku. Co najmniej 12 osób doznało oparzeń i zostało przewiezionych do szpitala - poinformowały światowe agencje.

- Trump wydał rozkaz wznowienia prób z bronią jądrową, aby dorównać innym krajom; to reakcja na rosyjskie testy pocisków Buriewiestnik i torpedy Posejdon, zdolnych do przenoszenia ładunków jądrowych.
- Grupa Niemek, w tym znane osoby publiczne, opublikowała list otwarty do kanclerza Merza; żądają poprawy bezp. kobiet na ulicach, jednocześnie krytykują polityczne wykorzystywanie kwestii bezp. do „szerzenia narracji antyimigracyjnej”.
- Norweski operator sprawdził ponad 100 elektrycznych autobusów chińskiej marki Yutong, używanych w Oslo i odkrył moduł pozwalający na ich zdalne unieruchomienie przez producenta. W chińskim pojeździe odkryto taki moduł z kartą SIM, a np. holenderski go nie posiadał. Z autokarów Yutong korzystają też Norweskie Siły Zbrojne i są częścią planu ewakuacji ponad 700 tys. mieszkańców Oslo w razie kryzysu.
- Łukaszenka zakazał ciężarówkom i ciągnikom z rejestracjami z Litwy i Polski wjazdu na Białoruś do końca 2027 r. To cios dla firm transportowych, które wożą towary z Chin do UE przez Rosję i Białoruś. Przedstawiciele litewskiej branży transportowej określają sytuację jako "bliską katastrofy", obawiając się wyparcia z rynku i zniknięcia Litwy z mapy logistycznej. Wg litewskich mediów dekret jest reakcją na wcześniejsze zamknięcie granicy z Białorusią przez Litwę i Polskę.
- Wg CIA Rosja i Chiny potajemnie prowadzą próby jądrowe o mocy przekraczającej międzynarodowe standardy. To potwierdzenie słów Trumpa i 1. tak jednoznaczne potwierdzenie tych podejrzeń przez władze USA.

Polska

- 14 listopada w Mościskach odbędzie się pochówek szczątków żołnierzy Wojska Polskiego poległych we wrześniu '39, których ekshumowano w sierpniu we Lwowie-Zboiskach.
- Polski gang przebierał się za policję i napadał na inne gangi w Niemczech i krajach Beneluksu, m.in. na nielegalne fabryki papierosów, wykorzystując nawet broń maszynową.
- Sąd złagodził karę ukraińskiej modelce Kristinie S., która wysyłała części do bomby paczkomatem na zlecenie rosyjskiego wywiadu. Wg ustaleń, ładunek miał wysadzić gazociąg w Sosnowcu lub rurociąg Taurona.
- Coraz więcej osób wykorzystuje sztuczną inteligencję, by odzyskać namiastkę kontaktu ze zmarłymi lub zapewnić sobie „cyfrowe życie po śmierci” – powiedział PAP etyk dr Tomasz Hollanek. Komercjalizacja takich technologii to ryzykowny eksperyment, dotyczący wyjątkowo wrażliwej sfery emocji - dodał.
- Pałac Prezydencki przygotowuje projekt ustawy lub ustaw, mający na celu uporządkowanie sytuacji w sądownictwie. Na pewno jeszcze w tym roku odpowiedni pakiet rozwiązań zostanie wniesiony do łaski marszałkowskiej – mówi DGP Zbigniew Bogucki, szef Kancelarii Prezydenta RP.
- Kolegium IPN przesłuchało dziewięciu kandydatów starających się o rekomendację na stanowisko prezesa IPN. Informacja o rekomendowanym przez Kolegium IPN kandydacie zostanie przekazana do publicznej wiadomości po przekazaniu uchwały Marszałkowi Sejmu RP.
Przesłuchanie było II etapem konkursu. Zostało do niego zakwalifikowanych dziewięciu kandydatów: dr Aldona Dydek, dr Arkadiusz Kazański, dr Marek Kołtątaj, dr Maciej Kossowski, dr Joanna Napierała, dr Karol Paterski, dr hab. Karol Polejowski, dr Emilian Prałat oraz dr Marcin Wałdoch.
- Przedstawiciele kierownictwa Biura Bezpieczeństwa Narodowego uczcili pamięć śp. sierż. Mateusza Sitka, który zginął w obronie polskiej granicy przed szturmem nielegalnych migrantów.
- Wyrok dożywocia dla mordercy żony i dwóch córek, Ukraińca Serhiia T., został uchylony przez sąd apelacyjny, bo w składzie orzekającym wyrok był tzw. neosędzia Daniel Jurkiewicz; cały proces rozpocznie się od nowa.

- Orban spotkał się w Budapeszcie ze Zbigniewem Ziobrą i nazwał próbę jego aresztu "polityczną nagonką"; Ziobro brał tam udział w pokazie filmu „Przejęcie” o bezprawiu rządów Tuska; premier i politycy koalicji kąśliwie krytykują.
- USA poinformowały Rumunię i inne kraje NATO o redukcji swoich wojsk na wschodniej flance; np. w Rumunii pozostanie 1 tys. żołnierzy USA, ale polski rząd oświadczył, że nie ma żadnej informacji o redukcji w Polsce.
- Wg mediów zmniejszenie w Rumunii „nie będzie miało znaczącego wpływu na działania USA w regionie”. Rozważano redukcję też w Polsce, lecz ograniczono tylko do Rumunii. Powód: koncentracja zasobów na walkę z Chinami na Pacyfiku.
- Izrael po serii ataków na Strefę Gazy, w których zginęło ponad 100 osób, ogłosił powrót do zawieszenia broni. W tym zginęło 35 dzieci, a 200 os. zostało rannych. Zginął też 1 izraelski żołnierz.
- Izrael twierdzi, że Hamas narusza rozejm, atakując żołnierzy i opóźnia wydawanie ciał zakładników. Wiceprezydent USA J.D. Vance oświadczył, że rozejm się utrzymuje, choć możliwe są drobne potyczki.
- Oświadczenie majątkowe prezydenta Nawrockiego – deklaruje mieszkanie 57 m2 oraz połowę udziału w mieszkaniu 58 m2, oszczędności 130 tys. zł, kredyt hipoteczny 200 tys. zł.
- Rosjanin Igor R., przyjęty przez Polskę jako uchodźca polityczny, choć korzystał z mieszkania i stypendium 5 tys. zł / mies. z podatków, jest z żoną oskarżony o szpiegostwo – zbierali informacje o polskich urzędnikach. Został zdemaskowany w śledztwie dot. przesyłki z bombą, a jego działalność ujawniła skłócona z nim żona Irina. Grozi im dożywocie.
- W Katowicach odbyła się wielka manifestacja związkowców w obronie przemysłu i miejsc pracy – protestowano głównie przeciw Zielonemu Ładowi, blokując ulice. Wg organizatorów liczba uczestników mogła sięgnąć 10 tys. Związkowcy protestowali w obronie hut, kopalń, koksownictwa i motoryzacji.

Australia

- Rząd Australii wdrożył nową politykę deportacji zagranicznych przestępców oraz migrantów bez prawa do azylu, których ponad 350 przebywa obecnie w kraju. Mają oni trafić na wyspę Nauru w niewielkim atolu na Oceanie Spokojnym. Jak podaje "Telegraph", rząd Anthony'ego Albanese podpisał tajną umowę z władzami Nauru już w sierpniu. W jej ramach Australia ma zapłacić niewielkiemu krajowi 200 mln funtów (ponad 960 mln zł) oraz dopłacać 35 mln funtów (153 mln zł) rocznie za przyjmowanie przebywających w Australii migrantów bez prawa do azylu, w tym osób skazanych za poważne przestępstwa. Jak wyjaśnił premier Australii, umowa ma rozwiązać problem osób, których nie można deportować do ich kraju ze względu na wojnę lub ryzyko prześladowań na tle religijnym. W ramach porozumienia deportowani otrzymają długoterminowe wize, pozwalające im na swobodne przemieszczanie się po wyspie i integrację z lokalną społecznością.
- Nastoletnie dziewczyny w Australii padają ofiarą internetowych przestępców i są zmuszane do aktów przemocy. Krzywdzą siebie, rodzeństwo albo zwierzęta domowe. O nowym, wyjątkowo niepokojącym zjawisku w sieci donosi australijska policja. Funkcjonariusze przyznają, że ofiary są wplątywane w okrutną rywalizację.
- Żyjąca w Australii słodkowodna ryba z gatunku *Maccullochella peelii* należy do podrodziny okoniowców. Wyjątkowego wyczynu dokonał osobnik o imieniu Arnie, nazwany na cześć byłej australijskiej pływaczki, mistrzyni olimpijskiej Arianne Titmus. Ryba przepłynęła odległość 860 kilometrów, co uznawane jest za rekord dla tego gatunku.

- 80-letnia kobieta zmarła po tym, jak statek, którym podróżowała, pozostawił ją samą na niezamieszkałej wyspie u wybrzeży Australii. O tym, że brakuje jednej z pasażerek, załoga zorientowała się dopiero kilka godzin po odpłynięciu. W sprawie wszczęto śledztwo.
- Badacze z Uniwersytetu Melbourne po raz pierwszy dowiedli, że australijskie torbacze są skażone substancjami z grupy PFAS, zwanymi też wiecznymi chemikaliami. Obecność tych związków w organizmach zwierząt i ludzi wiąże się z poważnymi zagrożeniami zdrowotnymi. Nazwą tą określa się związki chemiczne wytworzone sztucznie dla celów przemysłowych oraz użytku codziennego, które nie ulegają biodegradacji.

Opracował:

Bogusław P.